

ISSN:2459-1149

Article Type
Research Article

Received / Makale Geliş
30.07.2020

Published / Yayınlanma
15.09.2020

<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.2062>

Tolgahan BOSTAN
Adana Bilim ve Sanat Merkezi, Matematik Öğretmeni. Adana / TÜRKİYE

Aliye BOSTAN
Ayyıldız Anaokulu, Rehberlik ve Psikolojik Danışman. Adana / TÜRKİYE

Sezai SARP KAYA
Adana Bilim ve Sanat Merkezi, Kurum Müdürü. Adana / TÜRKİYE

Ali YABACI
Ayşe Atıl İlkokulu, Kurum Müdürü, Adana / TÜRKİYE

Citation: Bostan, T., Bostan, A., Sarpkaya, S. & Yabacı, A. (2020). Lise öğrencilerinin aleksitimi düzeylerinin yalnızlık ve demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(59), 2651-2663.

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN ALEKSİTİMİ DÜZEYLERİNİN YALNIZLIK VE DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

ÖZET

Türk Dil Kurumu (TDK)'de duygu; duyularla algılama, his, önsezi ve kendine özgü bir ruhsal hareket veya hareketlilik olarak tanımlanmaktadır. Karışimleri ve çeşitlenmeleriyle birlikte yüzlerce duygudan bahsedilebilir.

Geçmişten günümüze insanlar hayatta birçok sorunla karşı karşıya kalmıştır. Bunlardan birisi de duyguları anlama, tanımlama ve açıklama konusunda yetersiz kalma durumu olmuştur. Bu tür problemleri açıklayabilmek için ilk defa 1973 yılında aleksitimi kavramı kullanılmıştır.

Duygular ile bağlantılı olarak yaşadığımız diğer bir sorun ise yalnızlıktır. Yalnızlık, bir insanın boşluk duygusuyla karışık kendini dünyadan kopmuş hissetme duygusudur.

Araştırmanın amacı lise öğrencilerinin aleksitimi düzeylerinin yalnızlık ve demografik değişkenler (cinsiyet, sınıf, örgün eğitim görülen kurum türü, kardeş sayısı, anne-baba eğitim durumu, aile geliri ve akademik başarı durumu) açısından incelenmesi ve bu alandaki eksikliğin giderilmesine yardımcı olmaktır. Ayrıca bu alandaki sorunların saptanması ve uygun çözüm yolları bulunması gereklidir.

Araştırma 2017-2018 eğitim öğretim yılında eğitim gören 6 farklı okuldaki toplam 3263 öğrenciden 568'i ile gerçekleştirilmiştir. Fakat 44 tanesi geçerli bulunmadığı için araştırma dışında tutulmuştur. Sonuç olarak araştırmanın çalışma grubunu 524 lise öğrencisi oluşturmaktadır.

Elde edilen bulguların analizleri için SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 16.0 programı kullanılmıştır.

Aleksitiminin; cinsiyete, eğitim görülen kurum türüne, anne eğitim düzeylerine, aylık aile gelirlerine göre anlamlı fark oluşturduğu görülmüştür. Ayrıca aleksitimi ile yalnızlık arasında pozitif ve orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmüştür.

Araştırma sonucunda, lise öğrencilerinin aleksitimi düzeylerinin yalnızlık ve demografik değişkenler arasındaki ilişkisine yönelik somut bulgular ve önemli kanıtlar ortaya koyulduğu söylenebilir. Bu yönüyle çalışmanın bu alanda önemli bir boşluğu dolduracağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aleksitimi, Yalnızlık, Lise Öğrencileri, Duygu

AN INVESTIGATION OF ALEXITYTIVITY LEVELS OF HIGH SCHOOL STUDENTS IN TERMS OF LONELINESS AND DEMOGRAPHIC VARIABLES

ABSTRACT

In TDK "emotion" is defined as perception with senses, feeling, intuition and a unique spiritual movement or activity. Hundreds of emoticons can be mentioned with their mixtures and variations.

From past to present, people have faced many problems in life. One of them was the inability to understand, define and explain emotions. In order to explain such problems, the concept of alexithymia was used for the first time in 1973.

Another problem we experience in connection with emotions is loneliness. Loneliness is a feeling of being cut off from the world with a sense of emptiness.

The main purpose of the study is to examine the alexithymia levels of high school students in terms of loneliness and demographic variables (gender, grade, type of institution informal education, number of siblings, education status of parents, family income and academic success) and to help eliminate the deficiency in this area. In addition, it is necessary to identify the problems in this area and find appropriate solutions.

The research was conducted in the 2017-2018 academic year with 568 out of 3263 students in 6 different schools. However, 44 of them were excluded from the study because they were not found valid. As a result, the study group of the research consists

of 524 high school students.

SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 16.0 program was used for the analysis of the findings.

It has been observed that alexithymia makes a significant difference according to gender, type of the education institution, maternal education level, and monthly family income. In addition, it was observed that there was a positive and moderate relationship between alexithymia and loneliness.

As a result of the research, it can be said that the alexithymia levels of high school students reveal concrete findings and important evidence regarding the relationship between loneliness and demographic variables. In this respect, it is predicted that the study will fill an important gap in this field.

Keywords: Alexithymia, Loneliness, High School Students, Emotion

1. GİRİŞ

Duygunun kesin olarak tanımını yapmak oldukça zordur. TDK'de duygu; duygularla algılama, his, önsezi ve kendine özgü bir ruhsal hareket veya hareketlilik olarak tanımlanmaktadır. Karışımları ve çeşitlemeleriyle birlikte yüzlerce duygudan bahsedilebilir.

Duygularımız yaşamsal varlığımızın temel öğelerinden birisidir ve bir canlının normal bir yaşam sürebilmesi için duygularına ihtiyacı vardır. Ancak insan duygulara iki defa ihtiyaç duyar. Birincisi günlük yaşamını sürdürebilmek için bir motivasyon kaynağı olarak, ikincisi ise varoluş düzeyini yükseltmek kaliteli, sıra üstü yaşayabilmek içindir (Dökmen, 2000).

Geçmişten günümüze insanlar hayatta birçok sorunla karşı karşıya kalmıştır. Bunlardan birisi de duyguları anlama, tanımlama ve açıklama konusunda yetersiz kalma durumu olmuştur. Bu problem bir kişilik durumudur ve ayrıca problemin temel özellikleri duygusal farkındalıkta, sosyal bağlılıkta ve kişiler arası ilişkilerde bozukluk olarak sıralanabilir. Bu tür problemleri açıklayabilmek için ilk defa 1973 yılında psikoterapist Peter Sifneos tarafından aleksitimi kavramı kullanılmıştır. Atasayar (2011) aleksitiminin bireylerin duygularını fark ve ifade edememesi ve duygularındaki yoğunluğu anlayamaması halinde karşılaşılan bir durum olduğunu belirtmektedir. Eski Yunancadan gelen bu kelime kökleri bakımından incelendiğinde a=yok, lexis=söz, thymos=duygu anlamına gelir. Aleksitimi kavramı Türkçeye duygular için söz yokluğu (Dereboy, 1990a, 1990b), duygusal ahrazlık (Şahin, 1992) ve düşünce köleliği (Dökmen, 2000) olarak aktarılmıştır.

Duygular ile bağlantılı olarak yaşadığımız diğer bir sorun ise yalnızlıktır. Yalnızlık, bir insanın boşluk duygusuyla karışık kendini dünyadan kopmuş hissetme duygusudur. Ayrıca yalnızlık literatürde her zaman kaçınılan ve kaygı, öfke, üzüntü ve diğerlerinden kendini farklı hissetme duygularının eşlik ettiği istenmeyen ve hoş olmayan bir deneyim olarak açıklanmaktadır (Çeçen, 2008). Tüm bunların yanı sıra yalnızlık bireyin var olan sosyal ilişkileri ile arzuladığı sosyal ilişkileri arasındaki farklılık sonucu yaşanan hoş olmayan bir duygu durumudur (Koçak, 2002) şeklinde de tanımlanmıştır. Bu yüzden yalnızlık fiziksel yakın olmayla ilgili olmaktan ziyade insanın psikolojik durumuyla alakalıdır. Bir insan çok arkadaşı olsa dahi toplum içerisindeki kendisini yalnız hissedebilir. Bu tanımdan anlaşılacağı üzere yalnızlık bireyin kendisi hakkındaki algısı olup içsel bir yaşantıdır (Koçak, 2003b).

Aleksitimi ve yalnızlık insanlar için farklı niteliklerde sorunlar olarak kabul edilebilir. Bu konular hakkında belli çözümlere ulaşmak için de farklı araştırmalar yapılmıştır.

Aleksitimi hakkında Koçak (2002), Hintistan (2012) ve Şaşıoğlu, Gülol & Tosun (2013) yıllarında kavram çalışmaları yapmışlardır. Bu çalışmalardan kavramsal olarak faydalanılmıştır. 2013 yılında Yıldız, Çocuklarda Maddi Değerlere Verilen Önem İle Aleksitimi Arasındaki İlişki; 2014 yılında Akın, Problemlerli İnternet Kullanımının Duygu Düzenleme, Aleksitimi ve Dürtüsellik İle İlişkisi; 2017 yılında Sevindi, Ortaöğretim Öğrencilerinin Aleksitimi Düzeyleri İle İletişim Becerileri Arasındaki İlişki olmak üzere çalışmalarını yapmışlardır. Akın'ın (2014) çalışması sonucunda aleksitiminin, duygu düzenleme güçlüğüne ve dürtüsellik internet bağımlılığını yordayıcılığını ve duygu düzenlemenin aleksitimi-internet bağımlılığı ilişkisindeki aracı rolünü doğrulamıştır. Sevindi (2017) çalışması sonucunda aleksitimi ve iletişim becerileri arasında negatif yönde yüksek dereceli bir ilişki olduğunu saptamıştır.

Yalnızlık hakkında, Eskin (2001) Ergenlikte Yalnızlık, Baş Etme Yöntemleri ve Yalnızlığın İntihar Davranışı İle İlişkisi; Yılmaz, Yılmaz ve Karaca (2008), Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Destek ve Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi; Çeçen (2008) Öğrencilerinin Cinsiyetlerine ve Ana Baba Tutum Algılarına Göre Yalnızlık ve Sosyal Destek Düzeylerinin İncelenmesi; Batgün ve Hasta (2010) İnternet Bağımlılığı: Yalnızlık ve Kişilerarası İlişki Tarzları Açısından Bir Değerlendirme; Doğan ve Karakaş

(2016) Lise Öğrencilerinin Sosyal Ağ Siteleri Kullanımının Yordayıcısı Olarak Çok Boyutlu Yalnızlık çalışmalarını yapmışlardır. Doğan ve Karakaş (2016) çalışmaları sonucunda romantik ilişkilerde yalnızlık ve aile ilişkilerinde yalnızlık ile sosyal ağların kullanımını arasında anlamlı bir ilişki olduğunu bulmuştur.

Aleksitimi ve yalnızlık hakkında ise Koçak 2001-2002 yıllarında Üniversite Öğrencilerinde Aleksitimi ve Yalnızlığın Bazı Değişkenler Açısından Karşılaştırılması ve Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi çalışmasını yapmıştır. Bu çalışma sonucunda üniversite öğrencilerinin aleksitimi ve yalnızlık düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir.

Bu çalışmada; lise öğrencilerinin aleksitimi düzeylerinin yalnızlık ve demografik değişkenler açısından incelenmesini amaçlamaktadır. Aleksitiminin araştırılmaya değer bir konu olduğu ve yalnızlıkla birleştiğinde farklı sorunlar ve bu sorunlara çözüm yolları bulunabileceği savunulabilir.

1.1. Amaç

Literatür incelendiğinde lise öğrencilerinin aleksitimi düzeylerini yalnızlık ve demografik değişkenler açısından inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Aleksitimi ve yalnızlığın insanların kişiliklerini etkilediğini göz önünde bulundurursak bu konunun araştırılması gerektiği söylenebilir.

Araştırmanın ilk amacı bu alandaki eksikliğin giderilmesine yardımcı olmaktır. Ayrıca bu alandaki sorunların saptanması ve uygun çözüm yolları bulunması gereklidir. Araştırmanın asıl amacı ise lise öğrencilerinin aleksitimi düzeylerinin yalnızlık ve demografik değişkenler (cinsiyet, sınıf, örgün eğitim görülen kurum türü, kardeş sayısı, anne-baba eğitim durumu, aile geliri ve akademik başarı durumu) açısından incelenmesidir. Projede belirtilen amaçlar doğrultusunda aşağıdaki araştırma problemlerine cevap aranmıştır:

1. Lise öğrencilerinin aleksitimi düzeyleri nelerdir?
2. Lise öğrencilerinin yalnızlık düzeylerine göre aleksitimi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Lise öğrencilerinin cinsiyetlerine göre aleksitimi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Lise öğrencilerinin sınıflarına göre aleksitimi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
5. Lise öğrencilerinin öğrenim gördükleri lise türüne göre aleksitimi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
6. Lise öğrencilerinin kardeş sayılarına göre aleksitimi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
7. Lise öğrencilerinin anne-baba eğitim durumlarına göre aleksitimi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
8. Lise öğrencilerinin aylık aile gelirlerine göre aleksitimi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
9. Lise öğrencilerinin kendi başarı durumlarına göre aleksitimi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, çalışma grubu, sınırlılıklar, işlem, veri toplama araçları, verilerin analizi ve çözümü ilgili bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın bağımsız değişkenleri yalnızlık ve demografik değişkenler (cinsiyet, sınıf, örgün eğitim görülen kurum türü, kardeş sayısı, anne-baba eğitim durumu, aile geliri ve akademik başarı durumu) bağımlı değişkeni ise aleksitimidir.

2.2. Çalışma Gurubu

Tablo 1: Evren ve Örneklem

Okul Türü Öğrenci	Anadolu Lisesi	BİLSEM	Fen Lisesi	İmam Hatip Lisesi	Mesleki ve Teknik Anadolu L.	Sağlık Meslek Lisesi
Ankete katılan öğrenci sayısı	92	39	169	105	126	37
Okullardaki Toplam Öğrenci Sayıları	846	115	486	490	736	590

Araştırma 2017-2018 eğitim öğretim yılında eğitim gören 6 farklı okuldaki toplam 3263 öğrenciden 568'i ile gerçekleştirilmiştir. Fakat 44 tanesi geçerli bulunmadığı için araştırma dışında tutulmuştur. Sonuç olarak araştırmanın çalışma grubunu 524 lise öğrencisi oluşturmaktadır.

2.3. Kapsam ve Sınırlılıklar

Araştırma 2017-2018 eğitim öğretim yılında eğitim gören 524 lise öğrencisi ve anketten elde edilen bulgular ile sınırlıdır.

2.4. Veri Toplama Araçları

2.4.1. Bilgi Toplama Formu

Bilgi toplama formu katılımcılar hakkında bilgiler elde etmek için kullanılmıştır. Cinsiyet, sınıf, eğitim görülen kurum türü, kardeş sayısı, anne-babanın eğitim durumları, ailenin aylık geliri, öğrencilerin algıladığı akademik başarı durumlarını belirlemeye yönelik 7 soru bulunmaktadır.

2.4.2. Aleksitimi Ölçeği

Toronto Aleksitimi Ölçeği (TAÖ), bireylerin aleksitimi düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanmış bir ölçektir. Taylor ve arkadaşları tarafından 1985 yılında 4 alt boyutlu ve 5'li likert tipi bir ölçek olarak geliştirilmiştir. 4 faktörlü ve 26 maddeden oluşan bu ölçek daha sonra Bagby ve arkadaşları tarafından yeniden düzenlenerek 3 faktörlü ve 20 maddeli bir hale getirilmiştir. Ölçeğin Türkçeye uyarlaması Güleç vd. tarafından 2009 yılında yapılmıştır. Aleksitimi Ölçeği'nde yer alan üç alt boyut; duyguları tanımadada zorluk, duyguları ifade etmede zorluk ve dışa dönük düşünce yapısıdır. Duyguları tanımadada zorluk faktöründe 7 madde (1, 3, 6, 7, 9, 13, 14), duyguları ifade etmede zorluk faktöründe 5 madde (2, 4, 11, 12, 17), dışa dönük düşünce yapısı faktöründe 8 madde (5, 8, 10, 15, 16, 18, 19, 20) bulunmaktadır. Ölçekte her madde 'Hiçbir zaman (1)', 'Nadiren (2)', 'Bazen (3)', 'Sık sık (4)', 'Her zaman (5)' seçeneklerinin puanlarının toplanması ile 3 faktörün ve ölçeğin toplam puanı bulunmaktadır. Puanlama yapılırken 4, 5, 10, 18 ve 19. maddeler tersten puanlanmaktadır. TAÖ'den alınabilecek en düşük puan 20, en yüksek puan ise 100'dür. Ölçekten 62 ve üzeri puan alan kişiler ise aleksitimik olarak tanımlanmaktadır ve yüksek puan alanlar yüksek aleksitimik seviyeyi göstermektedir (Sayar, Bilen ve Arıkan, 2001: 39).

2.4.3. Yalnızlık Ölçeği

UCLA Yalnızlık Ölçeği (University of California Los Angeles Loneliness Scale) bireylerin yalnızlık düzeylerini ölçmek amacıyla Russell, Peplau ve Ferguson tarafından 1978 yılında geliştirilmiştir (Demir, 1989). Ölçek 20 maddeden oluşmaktadır ve dördümlü Likert tipi derecelendirmeye sahiptir. Ölçeğin puanlanmasında olumlu yöndeki ifadeler (1, 4, 5, 6, 9, 10, 15, 16, 19, 20), "Hiç Yaşamam" (4), "Nadiren Yaşarım" (3), "Bazen Yaşarım" (2), "Sık sık Yaşarım" (1) şeklinde puanlanmaktadır. Olumsuz ifadeleri içeren maddeler ise (2, 3, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 17, 18) bunun tam tersi olarak "Hiç Yaşamam" (1), "Nadiren Yaşarım" (2), "Bazen Yaşarım" (3), "Sık sık Yaşarım" (4) şeklinde puanlanmaktadır. Bireylerin tüm maddelerden elde ettikleri toplam puanlar "Genel Yalnızlık Puanını" bize vermektedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 80, en düşük puan ise 20'dir. Puanın yüksek olması yalnızlık düzeyinin yüksek olduğunun göstergesi kabul edilmektedir. Bu ölçek ülkemizde ilk defa Yaparel tarafından 1984 yılında kullanılmıştır.

2.5. Ön Uygulama

Araştırmaya katılmayı kabul eden ve örnekleme çıkmayan 20 lise öğrencisine ön uygulama yapılmış, bilgi toplama formunda yanlış anlaşılabilir veya anlaşılmayan sorular düzeltilerek bilgi toplama formuna son şekli verilmiştir.

2.6. İşlem

Araştırmanın problemlerine yanıt bulmak amacı ile “Aleksitimi Ölçeği” “Yalnızlık Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” ndan oluşan paket, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Kasım ayının 1.2.3. ve 4. haftalarında 568 öğrenciye uygulanmıştır. Ancak verilen ölçme araçlarını yanlış ve eksik doldurmalarından dolayı 44 öğrenci araştırma dışında tutulmuştur. Sonuç olarak araştırma 524 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir.

2.7. Verilerin Analizi

Elde edilen bulguların analizleri için SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 16.0 programı kullanılmıştır.

Lise öğrencilerinin demografik özelliklerini betimleyici frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmış, sonra ölçeklerin ve alt boyutlarının puanları için denek sayısı (N), aritmetik ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapma (ss) değerleri saptanmıştır.

Aleksitimi Ölçeği, ölçeğin alt boyutları ve yalnızlık toplam puanları arasında korelasyon ilişkisinin saptanması amacıyla Pearson Korelasyon Analizi uygulanmıştır. Ayrıca lise öğrencilerinin aleksitimi düzeyleri açısından yalnızlık, cinsiyet, sınıf, örgün eğitim kurum türü, kardeş sayısı, anne-baba eğitim düzeyi, aile geliri ve akademik başarı durumu arasında anlamlı farklılık olup olmadığına bakmak için t-testi ve Anova yapılmıştır. Uygulanan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçlarının anlamlı bulunduğu durumlarda, farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testleri uygulanmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 2: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Sayı	Yüzde
Kız	287	54,8
Erkek	237	45,2
Toplam	524	100,00

Araştırmaya katılan 524 lise öğrencisinden 287'sinin kız (%54,8), 237'sinin erkek (%45,2) olduğu görülmüştür.

Tablo 3: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Dağılımı

Sınıf	Sayı	Yüzde
9	137	26,1
10	141	26,9
11	140	26,7
12	106	20,2
Toplam	524	100,00

Araştırmaya katılan 524 lise öğrencisinden 141'inin 10. Sınıf (%26,9), 140'ının 11. Sınıf (%26,7), 137'sinin 9. Sınıf (%26,1) ve 106'sının 12. Sınıf (20,2) olduğu görülmüştür.

Tablo 4: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Eğitim Gördükleri Kurum Türü

Kurum Türü	Sayı	Yüzde
Anadolu Lisesi	80	15,3
BİLSEM	38	7,3
Fen Lisesi	166	31,7
İmam Hatip Lisesi	96	18,3
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	120	22,9
Sağlık Meslek Lisesi	24	4,6
Toplam	524	100,00

Araştırmaya katılan 524 lise öğrencisinin eğitim gördükleri kurum türünün 166'sı Fen Lisesi (%31,7), 120'si Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (%22,9), 96'sı İmam Hatip Lisesi (%18,3), 80'i Anadolu Lisesi (%15,3), 38'i BİLSEM (%7,3), ve 24'ü Sağlık Meslek Lisesi (%4,6) olduğu görülmüştür.

Tablo 5: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kardeş Sayıları

Kardeş Sayısı	Sayı	Yüzde
Tek Çocuk	35	6,7
1 kardeş	158	30,2
2-4 kardeş	291	55,5
4'ten fazla kardeş	40	7,6
Toplam	524	100,00

Araştırmaya katılan 524 lise öğrencisinden 291'inin 2-4 kardeş (%55,5), 158'inin tek kardeş (%30,2), 40'ının 4'ten fazla kardeşe (%7,6) ve 35'inin tek çocuk (%6,7) olduğu görülmüştür.

Tablo 6: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Düzeyleri

Anne Eğitim Durumu	Sayı	Yüzde
Okumamış	22	4,2
İlkokul	12	2,3
Ortaokul	221	42,2
Lise	119	22,7
Üniversite	132	25,2
Yüksek Lisans/Doktora	18	3,4
Toplam	524	100,00

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim düzeylerine bakıldığında; 221'inin ortaokul mezunu (%42,2), 132'sinin üniversite mezunu (%25,2), 119'unun lise mezunu (%22,7), 22'sinin okumamış (%4,2), 18'inin yüksek lisans/doktora mezunu (%3,4) ve 12'sinin ilkokul mezunu (%2,3) olduğu görülmüştür.

Tablo 7: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarının Eğitim Düzeyleri

Baba Eğitim Durumu	Sayı	Yüzde
Okumamış	4	0,8
İlkokul	6	1,1
Ortaokul	181	34,5
Lise	138	26,3
Üniversite	159	30,3
Yüksek Lisans/Doktora	36	6,9
Toplam	524	100,00

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim düzeylerine bakıldığında; 181'inin ortaokul mezunu (%34,5), 159'unun üniversite mezunu (%30,3), 138'inin lise mezunu (%26,3), 36'sının yüksek lisans/doktora mezunu (%6,9), 6'sının ilkokul mezunu (%1,1) ve 4'ünün okumamış (%0,8) olduğu görülmüştür.

Tablo 8: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Toplam Gelir Düzeyleri

Aylık Gelir TL	Sayı	Yüzde
-1500	134	25,6
1501-2500	125	23,9
2501-3500	77	14,7
3501-4000	54	10,3
4001-6000	59	11,3
6000+	75	14,3
Toplam	524	100,00

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin aylık toplam gelir düzeylerinin; 134'ünün 1500'ün altında (%25,6), 125'inin 1501-2500 arasında (%23,9), 77'sinin 2501-3500 arasında (%14,7), 75'inin 6000'in

üstünde (%14,3) 59'unun 4001-6000 arasında (%11,3) ve 54'ünün 3501-4500 arasında (%10,3) olduğu görülmüştür.

Tablo 9: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kendilerine Göre Akademik Başarı Durumlarının Düzeyleri

Algıladıkları Akademik Başarı	Sayı	Yüzde
Çok iyi	69	13,2
İyi	242	46,2
Orta	196	37,4
Kötü	17	3,2
Toplam	524	100,00

Araştırmaya katılan öğrencilerin kendilerine göre akademik başarı durum düzeylerinin; 242'sinin iyi (%46,2), 196'sının orta (%37,4), 69'unun çok iyi (%13,2) ve 17'sinin kötü (%3,2) olduğu görülmüştür.

Tablo 10: Araştırmaya Katılan Lise Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Aleksitimi Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Bağımsız Örneklemeler İçin T-Test Analiz Sonuçları

Bağımlı Değişken	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	t	SD	P
Aleksitimi	Kız	287	50,25	9,02	,404	522	,687
	Erkek	237	49,94	8,29			
Duyguları Tanımada Zorluk	Kız	287	17,60	4,30	2,19	522	,028
	Erkek	237	16,77	4,30			
Duyguları İfade Etmede Zorluk	Kız	287	13,42	2,92	,818	522	,414
	Erkek	237	13,21	2,81			
Dışa Dönük Düşünce Yapısı	Kız	287	16,75	4,16	-1,30	522	,192
	Erkek	237	10,20	3,68			

Tablo 10 incelendiğinde; lise öğrencilerinin cinsiyete göre, duyguları tanımada zorluk alt boyutu toplam puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu; fakat aleksitimi, duyguları ifade etmede zorluk ve dışa dönük düşünce yapısı alt boyutu toplam puanları arasındaki farkın anlamlı bir düzeyde olmadığı saptanmıştır. Aleksitimi toplam puanları $t(522)=,404$, $p=0,687$; duyguları tanımada zorluk alt boyutu toplam puanları $t(522)=2,19$, $p=,028$; duyguları ifade etmede zorluk alt boyutu toplam puanları $t(522)=,818$, $p=,414$; dışa dönük düşünce yapısı alt boyutu toplam puanları $t(522)=-1,30$, $p=,192$ şeklindedir.

Buna göre duyguları tanımada zorluk alt boyutuna göre kızların ortalamasının erkeklerinkine göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 11: Araştırmaya Katılan Lise Öğrencilerinin Sınıflara Göre Aleksitimi Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Aleksitimi	Gruplar Arası	109,789	3	36,596	,482	,695	-
	Gruplar İçi	39446,876	520	75,859			
	Toplam	39556,664	523				
Duyguları Tanımada Zorluk	Gruplar Arası	127,892	3	42,631	2,303	,076	-
	Gruplar İçi	9626,083	520	18,512			
	Toplam	9753,975	523				
Duyguları İfade Etmede Zorluk	Gruplar Arası	22,583	3	7,528	,910	,436	-
	Gruplar İçi	4300,959	520	8,271			
	Toplam	4323,542	523				
Dışa Dönük Düşünce Yapısı	Gruplar Arası	9,819	3	3,273	,208	,891	-
	Gruplar İçi	8193,257	520	15,756			
	Toplam	8203,876	523				

Tablo 11 incelendiğinde lise öğrencilerinin sınıflara göre aleksitimi ve aleksitimi alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı saptanmıştır. Aleksitimi

($F(3,520)=,482$, $p=,695$); duyguları tanımda zorluk ($F(3,520)=2,303$, $p=,076$); duyguları ifade etmede zorluk ($F(3,520)=,910$, $p=,436$); dışa dönük düşünce yapısı ($F(3,520)=,208$, $p=,891$) olarak görülmüştür.

Tablo 12: Araştırmaya Katılan Lise Öğrencilerinin Eğitim Gördükleri Kurum Türüne Göre Aleksitimi Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Aleksitimi	Gruplar Arası	1044,381	5	208,876	2,809	,016	+
	Gruplar İçi	38512,283	518	74,348			
	Toplam	39556,664	523				
Duyguları Tanımda Zorluk	Gruplar Arası	290,050	5	58,010	3,175	,008	+
	Gruplar İçi	9463,926	518	18,270			
	Toplam	9753,975	523				
Duyguları İfade Etmede Zorluk	Gruplar Arası	157,389	5	31,478	3,914	,002	+
	Gruplar İçi	4166,153	518	8,043			
	Toplam	4323,542	523				
Dışa Dönük Düşünce Yapısı	Gruplar Arası	177,661	5	35,532	2,293	,044	+
	Gruplar İçi	8025,415	518	15,493			
	Toplam	8203,076	523				

Tablo 12 incelendiğinde; lise öğrencilerinin eğitim gördükleri kurum türüne göre aleksitimi ve aleksitimi alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır. Aleksitimi ($F(5,518)=2,809$, $p=,016$); duyguları tanımda zorluk ($F(5,518)=3,175$, $p=,008$); duyguları ifade etmede zorluk ($F(5,518)=3,914$, $p=,002$); dışa dönük düşünce yapısı ($F(5,518)=2,293$, $p=,044$) olarak görülmüştür.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda aleksitimi toplam puanına göre sıralama BİLSEM>Anadolu Lisesi>Fen Lisesi>Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>İmam Hatip Lisesi>Sağlık Meslek Lisesi; duyguları tanımda zorluk alt boyutuna göre, Anadolu Lisesi>BİLSEM>İmam Hatip Lisesi>Fen Lisesi> Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi> Sağlık Meslek Lisesi; duyguları ifade etmede zorluk alt boyutuna göre, BİLSEM>Fen Lisesi>Anadolu Lisesi>Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>İmam Hatip Lisesi> Sağlık Meslek Lisesi; dışa dönük düşünce yapısı alt boyutuna göre, Fen Lisesi>BİLSEM> Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>Anadolu Lisesi>İmam Hatip Lisesi> Sağlık Meslek Lisesi olarak saptanmıştır.

Tablo 13: Araştırmaya Katılan Lise Öğrencilerinin Kardeş Sayılarına Göre Aleksitimi Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Aleksitimi	Gruplar Arası	328,319	3	109,440	1,451	,227	-
	Gruplar İçi	39228,345	520	75,439			
	Toplam	39556,664	523				
Duyguları Tanımda Zorluk	Gruplar Arası	77,871	3	25,957	1,395	,243	-
	Gruplar İçi	9676,105	520	18,608			
	Toplam	9753,975	523				
Duyguları İfade Etmede Zorluk	Gruplar Arası	42,952	3	14,317	1,739	,158	-
	Gruplar İçi	4280,590	520	8,232			
	Toplam	4323,542	523				
Dışa Dönük Düşünce Yapısı	Gruplar Arası	117,527	3	39,176	2,519	,057	-
	Gruplar İçi	8085,549	520	15,549			
	Toplam	8203,076	523				

Tablo 13 incelendiğinde lise öğrencilerinin kardeş sayılarına göre aleksitimi ve aleksitimi alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı saptanmıştır. Aleksitimi ($F(3,520)=1,451$, $p=,227$); duyguları tanımda zorluk ($F(3,520)=1,395$, $p=,243$); duyguları ifade etmede zorluk ($F(3,520)=1,739$, $p=,158$); dışa dönük düşünce yapısı ($F(3,520)=2,519$, $p=,057$) olarak görülmüştür.

Tablo 14: Araştırmaya Katılan Lise Öğrencilerinin Anne Eğitim Düzeylerine Göre Aleksitimi Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Aleksitimi	Gruplar Arası	859,135	5	171,827	2,300	,044	+
	Gruplar İçi	38697,529	518				
	Toplam	39556,664	523	74,706			
Duyguları Tanımada Zorluk	Gruplar Arası	91,116	5	18,223	,977	,431	-
	Gruplar İçi	9662,859	518				
	Toplam	9753,975	523	18,654			
Duyguları İfade Etmede Zorluk	Gruplar Arası	107,276	5	21,455	2,636	,023	+
	Gruplar İçi	4216,266	518				
	Toplam	4323,542	523	8,140			
Dışa Dönük Düşünce Yapısı	Gruplar Arası	223,154	5	44,631	2,897	,014	+
	Gruplar İçi	7979,923	518				
	Toplam	8203,076	523	15,405			

Tablo 14 incelendiğinde lise öğrencilerinin anne eğitim düzeylerine göre aleksitimi, duyguları ifade etmede zorluk, dışa dönük düşünce yapısı toplam puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu fakat duyguları tanımada zorluk toplam puanları ile anlamlı bir düzeyde olmadığı saptanmıştır. Aleksitimi ($F(5,518)=2,300$, $p=,044$); duyguları tanımada zorluk ($F(5,518)=,977$, $p=,431$); duyguları ifade etmede zorluk ($F(5,518)=2,636$, $p=,023$); dışa dönük düşünce yapısı ($F(5,518)=2,897$, $p=,014$) olarak görülmüştür.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda aleksitimi toplam puanına göre sıralama, üniversite mezunu>ilkokul mezunu>ortaokul mezunu>lise mezunu>okumamış>yüksek lisans/doktora mezunu; duyguları ifade etmede zorluk alt boyutuna göre, üniversite mezunu>okumamış>lise mezunu>ortaokul mezunu>ilkokul mezunu>yüksek lisans/doktora mezunu; dışa dönük düşünce yapısı alt boyutuna göre, ilkokul mezunu>üniversite mezunu>ortaokul mezunu>lise mezunu>okumamış>yüksek lisans/doktora mezunu olarak saptanmıştır.

Tablo 15: Araştırmaya Katılan Lise Öğrencilerinin Baba Eğitim Düzeylerine Göre Aleksitimi Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Aleksitimi	Gruplar Arası	593,291	5	118,658	1,578	,165	-
	Gruplar İçi	38963,373	518	75,219			
	Toplam	39556,664	523				
Duyguları Tanımada Zorluk	Gruplar Arası	83,985	5	16,797	,900	,481	-
	Gruplar İçi	96669,990	518	18,668			
	Toplam	9753,975	523				
Duyguları İfade Etmede Zorluk	Gruplar Arası	73,082	5	14,616	1,781	,115	-
	Gruplar İçi	4250,460	518	8,206			
	Toplam	4323,542	523				
Dışa Dönük Düşünce Yapısı	Gruplar Arası	114,615	5	22,923	1,468	,199	-
	Gruplar İçi	8088,461	518	15,615			
	Toplam	8203,076	523				

Tablo 15 incelendiğinde lise öğrencilerinin baba eğitim düzeylerine göre aleksitimi ve aleksitimi alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı saptanmıştır. Aleksitimi ($F(5,518)=1,578$, $p=,165$); duyguları tanımada zorluk ($F(5,518)=,900$, $p=,481$); duyguları ifade etmede zorluk ($F(5,518)=1,781$, $p=,115$); dışa dönük düşünce yapısı ($F(5,518)=1,468$, $p=,199$) olarak görülmüştür.

Tablo 16: Araştırmaya Katılan Lise Öğrencilerinin Ailelerinin Aylık Gelir Düzeylerine Göre Aleksitimi Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Aleksitimi	Gruplar Arası	597,551	5	119,510	1,589	,161	-
	Gruplar İçi	38959,113	518	75,211			
	Toplam	39556,664	523				
Duyguları Tanımada Zorluk	Gruplar Arası	120,829	5	24,166	1,299	,263	-
	Gruplar İçi	9633,146	518	18,597			
	Toplam	9753,975	523				
Duyguları İfade Etmede Zorluk	Gruplar Arası	120,741	5	24,148	2,976	,012	+
	Gruplar İçi	4202,801	518	8,114			
	Toplam	4323,542	523				
Dışa Dönük Düşünce Yapısı	Gruplar Arası	73,681	5	14,736	,939	,455	-
	Gruplar İçi	8129,396	518	15,694			
	Toplam	8203,076	523				

Tablo 16 incelendiğinde lise öğrencilerinin ailelerinin aylık gelir düzeylerine göre duyguları ifade etmede zorluk toplam puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu fakat aleksitimi, duyguları tanımada zorluk, dışa dönük düşünce yapısı toplam puanları ile anlamlı bir düzeyde olmadığı saptanmıştır. Aleksitimi ($F(5,518)=1,589$, $p=,161$); duyguları tanımada zorluk ($F(5,518)=1,299$, $p=,263$); duyguları ifade etmede zorluk ($F(5,518)=2,976$, $p=,012$); dışa dönük düşünce yapısı ($F(5,518)=,939$, $p=,455$) olarak görülmüştür.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda duyguları ifade etmede zorluk alt boyutu toplam puanlarına göre sıralama; 4501-6000 arası> 2501-3500 arası> 3501-4000 arası> 6000'in üstü> 1500'ün altı> 1501-2500 olarak saptanmıştır.

Tablo 17: Araştırmaya Katılan Lise Öğrencilerinin Kendilerine Göre Akademik Başarı Durumlarına Göre Aleksitimi Düzeylerinin Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Amacıyla Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Aleksitimi	Gruplar Arası	600,363	3	200,121	2,671	,047	+
	Gruplar İçi	38956,301	520	74,916			
	Toplam	39556,664	523				
Duyguları Tanımada Zorluk	Gruplar Arası	143,398	3	47,799	2,586	,052	-
	Gruplar İçi	9610,577	520	18,482			
	Toplam	9753,975	523				
Duyguları İfade Etmede Zorluk	Gruplar Arası	44,370	3	14,790	1,797	,147	-
	Gruplar İçi	4279,172	520	8,229			
	Toplam	4323,542	523				
Dışa Dönük Düşünce Yapısı	Gruplar Arası	66,526	3	22,175	1,417	,237	-
	Gruplar İçi	8136,550	520	15,647			
	Toplam	8203,076	523				

Tablo 17 incelendiğinde lise öğrencilerinin kendilerine göre akademik başarı durumlarına göre aleksitimi toplam puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu fakat duyguları tanımada zorluk, duyguları ifade etmede zorluk, dışa dönük düşünce yapısı toplam puanları ile anlamlı bir düzeyde olmadığı saptanmıştır. Aleksitimi ($F(3,520)=2,671$, $p=,047$); duyguları tanımada zorluk ($F(3,520)=2,586$, $p=,052$); duyguları ifade etmede zorluk ($F(3,520)=1,797$, $p=,147$); dışa dönük düşünce yapısı ($F(3,520)=1,417$, $p=,237$) olarak görülmüştür.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda aleksitimi toplam puanlarına göre sıralama; orta> kötü> iyi> çok iyi olarak saptanmıştır.

Tablo 18: Aleksitimi ve Alt Boyutları İle Yalnızlık Arasındaki Korelasyon Analizi

Değişkenler	1	2	3	4	5
Aleksitimi (1)	1	,353**	,770**	,705**	,740**
Yalnızlık (2)	,353**	1	,417**	,205*	-,130*
Duyguları Tanımda Zorluk (3)	,770**	,417**	1	,396**	,275**
Duyguları İfade Etmede Zorluk (4)	,705**	,205*	,396**	1	,336**
Dışa Dönük Düşünce Yapısı (5)	,740**	-,130*	,275**	,336**	1

**p<.01 *p<.05

Tablo 18 incelendiğinde yalnızlık ile aleksitimi arasında ($r=,353$, $p<.01$) pozitif ve orta düzeyde, yalnızlık ile duyguları tanımda zorluk alt boyutu ile ($r=,417$, $p<.01$) pozitif ve orta düzeyde, yalnızlık ile duyguları ifade etmede zorluk alt boyutu ile ($r=,205$, $p<.01$) pozitif ve zayıf bir düzeyde, yalnızlık ile dışa dönük düşünce yapısı ile ($r=,130$, $p<.01$) negatif ve zayıf bir düzeyde ilişki olduğu görülmüştür.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Alanyazında lise öğrencilerinin aleksitimi düzeylerinin yalnızlık ve demografik değişkenler açısından incelenmesini konu alan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle elde edilen bulgular ile bu alandaki eksikliği gidermek amaçlanmıştır. Aleksitimi ve yalnızlığın insanların kişiliklerini etkilediğini göz önünde bulundurursak bu konunun araştırılması gerektiği söylenebilir. Araştırmanın ilk amacı bu alandaki eksikliğin giderilmesine yardımcı olmaktır. Ayrıca bu alandaki sorunların saptanması ve uygun çözüm yolları bulunması gereklidir.

Araştırmanın asıl amacı ise lise öğrencilerinin aleksitimi düzeylerinin yalnızlık ve demografik değişkenler (cinsiyet, sınıf, örgün eğitim görülen kurum türü, kardeş sayısı, anne-baba eğitim durumu, aile geliri ve akademik başarı durumu) açısından incelenmesidir.

Araştırma verilerinin değerlendirilmesinden sonra varılan sonuçlara göre;

1) Lise öğrencilerinin cinsiyete göre duyguları tanımda zorluk alt boyutu toplam puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu fakat aleksitimi, duyguları ifade etmede zorluk ve dışa dönük düşünce yapısı alt boyutu toplam puanları arasındaki farkın anlamlı bir düzeyde olmadığı saptanmıştır.

Duyguları tanımda zorluk alt boyutuna göre kızların ortalamasının erkeklerinkine göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür.

Koçak (2003a), Üniversite Öğrencilerinde Aleksitimi ve Yalnızlığın Bazı Değişkenler Açısından Karşılaştırılması ve Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi isimli çalışması sonucunda da üniversite öğrencilerinde cinsiyete göre erkeklerin ortalamasının kızlara kıyasla biraz daha yüksek olduğunu fakat bu farkın anlamlı düzeyde olmadığını saptamıştır.

Yıldız (2013) da Çocuklarda Maddi Değerlere Verilen Önem İle Aleksitimi Arasındaki İlişki isimli çalışması sonucunda aleksitimi ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olmadığını saptamıştır.

2) Lise öğrencilerinin sınıflara göre aleksitimi ve aleksitimi alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı saptanmıştır.

3) Lise öğrencilerinin eğitim gördükleri kurum türüne göre aleksitimi ve aleksitimi alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda aleksitimi toplam puanına göre sıralama; BİLSEM>Anadolu Lisesi>Fen Lisesi>Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>İmam Hatip Lisesi>Sağlık Meslek Lisesi; duyguları tanımda zorluk alt boyutuna göre, Anadolu Lisesi>BİLSEM>İmam Hatip Lisesi>Fen Lisesi> Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi> Sağlık Meslek Lisesi; duyguları ifade etmede zorluk alt boyutuna göre, BİLSEM>Fen Lisesi>Anadolu Lisesi> Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>İmam Hatip Lisesi> Sağlık Meslek Lisesi; dışa dönük düşünce yapısı alt boyutuna göre, Fen Lisesi>BİLSEM> Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>Anadolu Lisesi>İmam Hatip Lisesi> Sağlık Meslek Lisesi olarak saptanmıştır.

4) Lise öğrencilerinin kardeş sayılarına göre aleksitimi ve aleksitimi alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı saptanmıştır.

5) Lise öğrencilerinin anne eğitim düzeylerine göre aleksitimi, duyguları ifade etmede zorluk, dışa dönük düşünce yapısı toplam puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu fakat duyguları tanımada zorluk toplam puanları ile anlamlı bir düzeyde olmadığı saptanmıştır.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda aleksitimi toplam puanına göre sıralama, üniversite mezunu>ilkokul mezunu>ortaokul mezunu>lise mezunu>okumamış>yüksek lisans/doktora mezunu; duyguları ifade etmede zorluk alt boyutuna göre, üniversite mezunu>okumamış>lise mezunu>ortaokul mezunu>ilkokul mezunu>yüksek lisans/doktora mezunu; dışa dönük düşünce yapısı alt boyutuna göre, ilkokul mezunu>üniversite mezunu>ortaokul mezunu>lise mezunu>okumamış>yüksek lisans/doktora mezunu olarak saptanmıştır.

Yıldız (2013) da Çocuklarda Maddi Değerlere Verilen Önem İle Aleksitimi Arasındaki İlişki isimli çalışması sonucunda aleksitimi ile anne eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

6) Lise öğrencilerinin baba eğitim düzeylerine göre aleksitimi ve aleksitimi alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı saptanmıştır.

Yıldız (2013) da Çocuklarda Maddi Değerlere Verilen Önem İle Aleksitimi Arasındaki İlişki isimli çalışması sonucunda aleksitimi ile baba eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

7) Lise öğrencilerinin ailelerinin aylık gelir düzeylerine göre duyguları ifade etmede zorluk toplam puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu fakat aleksitimi, duyguları tanımada zorluk, dışa dönük düşünce yapısı toplam puanları ile anlamlı bir düzeyde olmadığı saptanmıştır.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda, duyguları ifade etmede zorluk alt boyutu toplam puanlarına göre sıralama; 4501-6000 arası> 2501-3500 arası> 3501-4000 arası> 6000'in üstü> 1500'in altı> 1501-2500 olarak saptanmıştır.

8) Lise öğrencilerinin kendilerine göre akademik başarı durumlarına göre aleksitimi toplam puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu fakat duyguları tanımada zorluk, duyguları ifade etmede zorluk, dışa dönük düşünce yapısı toplam puanları ile anlamlı bir düzeyde olmadığı saptanmıştır.

Belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda aleksitimi toplam puanlarına göre sıralama, orta> kötü> iyi> çok iyi olarak saptanmıştır.

Yıldız (2013) da Çocuklarda Maddi Değerlere Verilen Önem İle Aleksitimi Arasındaki İlişki isimli çalışması sonucunda orta düzeyde akademik başarı algısına sahip olan katılımcıların aleksitimi düzeylerinin, yüksek düzeyde akademik başarı algısına sahip olan katılımcıların aleksitimi düzeylerinden daha yüksek olduğunu saptamıştır.

9) Lise öğrencilerinin aleksitimi ve alt boyutları ile yalnızlık arasındaki korelasyon analizi sonucunda yalnızlık ile aleksitimi arasında ($r=,353$, $p<.01$) pozitif ve orta düzeyde; yalnızlık ile duyguları tanımada zorluk alt boyutu ile ($r=,417$, $p<.01$) pozitif ve orta düzeyde; yalnızlık ile duyguları ifade etmede zorluk alt boyutu ile ($r=,205$, $p<.01$) pozitif ve zayıf bir düzeyde; yalnızlık ile dışa dönük düşünce yapısı ile ($r=,-130$, $p<.01$) negatif ve zayıf bir düzeyde ilişki olduğu görülmüştür.

Koçak (2003a) da Üniversite Öğrencilerinde Aleksitimi ve Yalnızlığın Bazı Değişkenler Açısından Karşılaştırılması ve Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi isimli çalışmasında da üniversite öğrencilerinin aleksitimi ile yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu saptamıştır.

KAYNAKLAR

- AKIN, İ. (2014). *Relationship of Problematic İnternet Use With Alexithymia, Emotion Regulation, And İmpulsivity*. Doktora Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- ATASAYAR, M. (2011). *Ergenlerin aleksitimik özelliklerinin psikolojik belirtileri ve yaşam doyumları ile ilişkisi*. Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- BATIGÜN, A. D. & HASTA, D. (2010). İnternet Bağımlılığı: Yalnızlık ve Kişilerarası İlişki Tarzları Açısından Bir Değerlendirme. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 11(3), 213-219.
- ÇEÇEN, A. R. (2008). Öğrencilerinin Cinsiyetlerine ve Anababa Tutum Algılarına Göre Yalnızlık ve Sosyal Destek Düzeylerinin İncelenmesi. *Journal of Turkish Educational Sciences*, 6(3), 415-431.
- DEMİR, A. (1989). UCLA Yalnızlık Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirliği. *Psikoloji Dergisi*, 7(23), 14-18.
- DEREBOY, I. F. (1990a). *Aleksitimi Öz Bildirim Ölçeklerinin Psikometrik Özellikleri Üzerine Bir Çalışma*. Ankara: HÜ Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Uzmanlık Tezi. Analysis, Psychological Reports, 100, 1129-1139.
- DEREBOY, İ.F. (1990b). Aleksitimi: Bir Gözden Geçirme. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 3, 157-167
- DOĞAN, U. & KARAKAŞ, Y. (2016). Lise Öğrencilerinin Sosyal Ağ Sitleri Kullanımının Yordayıcısı Olarak Yalnızlık. *Sakarya University Journal of Education*, 6(1), 57-71
- DÖKMEN, Ü. (2000). *Yarına Kim Kalacak? Evrenle Uyumlaşma Sürecinde Var Olmak, Gelişmek, Uzlaşmak*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- ESKİN, M. (2001). Ergenlikte yalnızlık, baş etme yöntemleri ve yalnızlığın intihar davranışı ile ilişkisi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 4(5), 5-11.
- GÜLEÇ, H., KÖSE, S., GÜLEÇ, Y.M., ÇİTAK, S., EVREN C., BORCKARDT, J. ve SAYAR, K. (2009). Reliability and Factorial Validity of The Turkish Version of The 20-Item Toronto Alexithymia Scale (TAS-20). *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni*, 19, 214-220.
- HİNTİSTAN, S. (2012). Aleksitemi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(4), 333-346.
- KOÇAK, R. (2002). Aleksitimi: Kuramsal Çerçeve Tedavi Yaklaşımları ve İlgili Araştırmalar, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35, 185- 197.
- KOÇAK, R. (2003a). Üniversite Öğrencilerinde Aleksitimi Ve Yalnızlığın Bazı Değişkenler Açısından Karşılaştırılması ve Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(19), 15-24.
- KOÇAK, R. (2003b). *Duyusal İfade Eğitimi Programının Üniversite Öğrencilerinin Aleksitimi ve Yalnızlık Düzeylerine Etkisi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- SAYAR, S., BİLEN, A. ve ARIKAN, M. (2001). Kronik Ağrı Hastalarında Öfke, Benlik Saygısı ve Aleksitimi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, (2), 36-42.
- SEVİNDİ, T. (2017). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Aleksitimi Düzeyleri İle İletişim Becerileri Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- ŞAHİN, H. (1992). Peptik Ülser ve Aleksitimi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 2(3), 25-30.
- ŞAŞIOĞLU, M., GÜLOL, Ç. & TOSUN, A. (2013). Aleksitimi Kavramı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 5(4), 507-527.
- YILDIZ, B. (2013). *Çocuklarda Maddi Değerlere Verilen Önem İle Aleksitimi Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- YILMAZ, E., YILMAZ, E. & KARACA, F. (2008). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Destek ve Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi. *Genel Tıp Dergisi*, 18(2), 71-79.